Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 139. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 23, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 23-го ЛИПНЯ 1996 р. Ч. 139. РІК CIII.

Л. Кучма наказав створити програму боротьби із злочинністю

Київ. — У відповідь на замах на прем'єр-міністра Павла Лазаренка, Президент Леонід Кучма 18-го липня наказав Урядові підготувати програму боротьби з організованою злочинністю.

В указі Президента сказано, що останнім часом ак-ції антиурядових сил не тільки зросли, але й набули загрозливішого характеру. Мають місце шантаж, погрози на адресу урядовців і навіть спроби вбити представників влади, говориться в президентському документі. А замах на прем'єра є взагалі безпрецедентним.

Як відомо, 16-го липня вибухом бомби пошкоджено авто П. Лазаренка в той час як він їхав на летовище, щоб вилетіти до Донецького на переговори з шахтарями.

Метою програми, яку Уряд має підготувати до 1-го жовтня, є ліквідація тіньової економіки, вихід країни з кризової ситуації і ліквідація заборгованости у платнях. При цьому можуть використовуватися „заходи надзвичайного характеру", інформує УНІАР.

Служба Безпеки України має провести впродовж одного місяця розслідування у зв'язку з „незадовільною організацією охорони найвищих урядових осіб держави". Біля 3,000 міліціянтів, за повідомленням агентства Ройтерс, вже тепер полюють за тими, хто підклав бомбу прем'єрові. В результаті указу, охорона Президента та інших високопоставлених урядовців значно підвищується, а до 15-го серпня має бути утворено антитерористичний центр.

СБУ також дістає додаткові уповноваження в розкритті банкових, фінансових та інших економічних злочинів.

Крім того, указ рекомендує збільшити уповноваження регіональних керівників, в тих місцях, де злочинність набула особливо загрозливої форми. До таких районів занесено Донбас, де страйкують тисячі гірників, і Автономну Республіку Крим.

„Антиконституційні прояви є загрозою демократичному розвиткові України та її внутрішньої безпеки, міжнародному авторитетові. Назріла гостра необхідність вживання рішучих скоординованих дій виконавчих орга-нів влади для виправлення становища", — сказано в резолюції Ради національної безпеки, яка й порекомендувала Президентові вдатися до такої програми.

РНБ спробувала також конкретно визначити тих, хто підбурює до „антидержавних і антиконституційних" дій. Це, на її думку, організації і партії „крайнього напрямку під час шахтарських страйків", „правоекстремістські угрупування", очевидно, УНА-УНСО, і кримінальні групи.

В зв'язку з цими заходами, українські демократи застерігають, що під претекстом боротьби із злочинністю Уряд може здійснити розправу над своїми політичними опонентами і захопити контролю над економікою. Голова Демократичної Партії України Володимир Яворівський, який є також співголовою Комісії Верховної Ради з прав людини, заявив, що деякі „надзвичайні заходи" можуть відштовхнути від України цілий світ. На його думку, замість боротьби із тіньовим ринком, Уряд повинен дати людям більше економічної свободи.

УКРАЇНА ВИСТУПАЄ ВПЕРШЕ САМОСТІЙНО НА ОЛІМПІЯДІ

Атланта (Юліян Кордіяк). — Правду кажучи, було трохи жаль, коли члени конгресу МОК у 1990 році присудили XXVI Олімпіяду не столиці Греції, де 100 років тому відбулися перші модерні Олімпійські Ігри, а нововявленій Атланті. Таким чином над лірикою і смутком історії верх взяв прагматизм.

Але тепер ми на власні очі переконалися, що це рішення було правильним. Незнана досі на світовій олімпійській арені столиця стейту Джорджія яскраво довела, що це місто справді є символом відродження півдня Америки, новою перлиною у сузір'ї олімпійських столиць. Розмах будівництва, спосіб вирішення організаційних проблем, залучення найсучасніших технологій до спорту, участь відомих фірм-магнатів — все це дало змогу гарно прийняти гостей із рекордового числа 197 країн світу, що прибули на це свято олімпізму.

Серед них вперше самостійною дружиною виступають спортовці України. Їх 235 — репрезентантів молодої держави, вони змагаються за нагороди у 24 видах спорту і у багатьох мають добрі шанси здобути медалі.

Лілія Подкопаєва під час вправ.

Три-чотири години перед відкриттям глядачі почали заповнювати 83,100 місць новозбудованого Олімпійського стадіону, а телевізія висвітлила цю визначну подію на весь світ. Майже півтора години тривав традиційний похід країн-учасниць. Розпочавши, як завжди, від Греції — батьківщини Олімпіяд, одна за одною проходили 197 делегацій, а на завершення — господарі, атлети ЗСА, яких зустріли з неприхованим ентузіязмом присутні на стадіоні.

Ми з нетерпінням чекали на делегацію з України. Аж ось на стадіоні появився жовто-блакитний стяг в руках прославленого Сергія Бубки. У легкому, піщаного кольору вбранні, з тризубом на грудях, в солом'яних капелюшках спортовці України на чолі з міністром молоді та спорту, дворазовим олімпійським чемпіоном і президентом НОК Валерієм Борзовим гідно презентувалися на полі стадіону. До Атланти прибули також член Кабінету Міністрів України Валерій Пустовойтенко, група членів парламенту, біля сотні туристів.

Після промов президента Організаційного комітету Ігор в Атланті Вілляма Пейна і президента МОК Антоніо Самаранча наступила урочиста хвилина: президент ЗСА Билл Клінтон проголосив ігри XXVI Олімпіяди відкритими. Піднято олімпійський прапор, запалав олімпійський вогонь, прозвучали присяги атлетів і суддів, згідно з олімпійською хартією.

Церемонія відкриття закінчилася далеко після півночі, а вже вранці у суботу, 20-го липня, на старт вийшли перші змагуни з України — стрільці, гімнасти, борці, плаваки, фехтувальники, ватерполісти — відразу у цих ділянках почалася боротьба за олімпійські нагороди.

У перших двох днях змагуни і змагунки України не мали особливих успіхів, за вийнятком гімнастів, які в дружинових змаганнях добились третього (чоловіки) і четвертого місць (жінки) в обов'язкових вправах і тим самим закваліфікувались до фіналів. Жіноча відбиванкова дружина попала на першорядних американок і програла ці перші змагання. Не мали щастя у стріляниі Леся Леськів і Таня Нестерова, при чому Л. Леськів здобула тільки восьме місце.

Франція прощає борги колишнім колоніям

Віндгук, Південно-Західня Африка. — Президент Франції Жак Ширак цими днями здійснив свою третю візиту до Африки, відвідавши Габон та Конго і провівши перего-вори з президентами цих країн Омаром Бонго та Паскалем Ліссубою.

Головним вислідом візити стало скасування габонського і конголезького боргів колишній метрополії на загальну суму 3 блн. дол. У четвер, 18-го липня, Ж. Ширак виступив перед депутатами парламенту в Браззавіллі. В обох столицях він також мав зустрічі з представниками великих французьких громад.

Провідною темою візити був розвиток торгівлі між Францією та її африканськими партнерами і зменшення заборгованости цих партнерів. Ж. Ширак підкреслював у своїх виступах, що слід наполегливіше продовжувати демократичні реформи в Африці, які, за його словами, „йдуть пліч-о-пліч з французькою політикою щодо Африки". Він гостро критикував настановлення так званих „афропесимістів" і назвав держави Чорного континенту „братерськими", пообіцявши їм додаткову економічну допомогу.

Німеччина допоможе боснійським втікачам

Бонн. — Одним з наслідків збройних завірушень у країнах колишньої Югославії це сотні тисяч втікачів у багатьох країнах Европи. Половина із усіх боснійських втікачів, 320,000 осіб, перебувають у Німеччині, без будь-яких засобів до життя. Крім того перебування цих іноземних втікачів тільки загострило існуючі вже проблеми безробіття після злуки Східньої і Західньої Німеччин.

Щоб запобігти можливим заворушенням і незаконним розплатам місцевих громадян з втікачами, уряд Німеччини вирішив їх репатріювати їх назад до Боснії, мотивуючи свою акцію існуючим замиренням. Одначе, щоб їхнє рішення не виглядало насильством, дано можливість втікачам з Боснії добровільно повертатися з тим, що німецький Уряд покриє їм кошти поворотної подорожі до Боснії будь-якими засобами транспорту, починаючи від літака до автомашини включно.

Все ж таки, проблема втікачів не є ніколи легкою до полагодження, так і в цьому випадку. Велика кількість боснійських втікачів це мусулмани, а місцевості з яких вони втікли є тепер під зарядом боснійських сербів, а туди повертатися в них немає великого бажання.

А. Медведєва звинувачено в нелояльності

Київ. — Одного з найкращих тенісистів світу Андрія Медведєва звинувачено 18-го липня ще раз у непатріотизмі після того, як він відмовився виступати за Україну на Олімпійських Іграх в Атланті.

Здається, що саме слово Україна викликає у нього алергічну реакцію, сказав президент Національного Олімпійського Комітету України Валерій Борзов, стверджуючи, що А. Медведєв зігнорував запрошення НОК на Олімпіяду. Звичайно, комітет розуміє, що Олімпіяда — це не змагання в рамках Асоціяції Тенісових Професіоналістів, де можна заробити гроші і покращити свій рівень, зауважив В. Борзов.

Крім того, НОК не допустив до участи в Олімпіяді сестру А. Медведєва Наталю. Засоби масової інформації оцінюють цю подію як помсту.

Кілька місяців тому А. Медведєв висловив надію, що країни, які утворилися на руїнах СССР, знову об'єднаються і він з гордістю виступатиме за нову державу, за яку готовий навіть померти.

Ройтерс інформує, що 21-річний тенісист вважається національним героєм у країні, яку він не любить.

На початку цього року Міжнародна тенісова федерація не задовільнила його прохання про перехід до олімпійської дружини Росії. Як відомо, А. Медведєв народився і виростав у Києві, але за національністю є росіянином.

Газета „Кієвскіє Ведомості" цитує Наталю Медведєву, яка сказала, що стала жертвою непатріоричної реторики її брата. Вона заявила, що збирається брати участь в Олімпіяді в Атланті під олімпійським прапором і під захистом Міжнародного олімпійського комітету.

Президент Тенісової Федерації України Герман Веньямінов вважає, що недопущення Н. Медведєвої до Олімпіяди не є помстою. Він не дав детальніших пояснень.

Щодо А. Медведєва, то Г. Веньямінов назвав його гарним хлопцем, який просто має довгого язика.

Уряд зменшує житлові субсидії

Київ. — Федерація Профспілок України протестує проти чергового підвищення цін за житло та житлово-комунальні послуги. За її даними, дві третини населення не платить за помешкання по кілька місяців, бо не має чим. Загальна заборгованість за житло становить 64.6 трильйона карбованців (300 млн. дол.).

Своєю чергою, Уряд заборгував населенню 264 трлн. карб. платні (1.4 блн. дол.). Втім, досить часто не сплачують за житло й ті, хто має чим. Адже боржників сьогодні, по суті, ніхто не карає.

Уряд, однак, не збирається відступати від своєї політики лібералізації цін і зняття майже всіх дотацій. Якщо до 1-го липня Уряд субсидував 40 відсотків оплати за житло, то тепер лише 20 відс. Замість загальних субсидій, Уряд вдається до цільової підтримки малозабезпечених родин.

Проблема, однак, полягає в тому, що такими сьогодні є 70 відс. сімей. Як повідомляє Міністерство Соціяльного Захисту, житлові субсидії від Уряду сьогодні отримує 2.6 млн. сімей і на це витрачено вже 27.7 трлн. карб. (150 млн. дол.).

Міністер оборони придивляється до будівництва

КИЇВ. — Першим кроком генерал-лейтенанта Олександра Кузьмука на пості міністра оборони України стали відвідини будівельних майданчиків на Київщині, де ведеться або розпочинається спорудження житла для військовослужбовців. Мета цих відвідин — показати увагу до соціяльних, зокрема житлових проблем військовиків.

Скептики, однак, вбачають у цьому лише популістський жест, який не вирішить житлових проблем в армії, оскільки він є лише частковим наслідком загальної економічної кризи в країні та гіперкорумпованости бюрократичного армійського апарату. Розкрадання військової техніки і спорядження, фінансові афери, спорудження генеральських палаців з крадених матеріялів дармовою солдатською силою, дух совєтчини й "дідовщини" у формально українській армії — все це проблеми, з якими не справився жоден з трьох попередників О. Кузьмука на пості міністра оборони, а двоє останніх, властиво, й не намагалися справитись.

ХРАМОВЕ СВЯТО КАТЕДРИ СВ. ВОЛОДИМИРА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Місцева українська православна катедра св. Володимира, 160 захід 82-га вул., Сестрицтво Пресвятої Діви Марії влаштовують храмове свято покровителя катедри св. рівноапостольного кн. Володимира. Храмове свято відбудеться у неділю, 28-го липня. О год. 9:30 ранку — зустріч із предстоятелем катедри Архиєпископом Антонієм, о 10-ій — відправа чину відновлення храму, о год. 10:30 ранку Божественна Літургія, яку очолить Архиєпископ Антоній у сослуженні духовенства катедри. Після Служби Божої — святочний обід-трапеза.

Редакція „Свободи" приймає матеріяли до Альманаху УНС на 1997 рік. Серед запланованих тем є: 80-ліття проголошення трьох перших Універсалів, 50-ліття „Акції Вісла", 55-ліття УПА, 80-ліття Української Центральної Ради. Редакція візьме до уваги матеріяли з іншою тематикою. Матеріяли проситься надсилати до 31-го серпня ц. р. — *Ред.*

В Україні

(З інформацій УНІАР)

МАРКО ВОВЧОК ПОВЕРНЕТЬСЯ В УКРАЇНУ

ВІННИЦЯ. — Місцева організація Спілки Письменників України виступила з ініціятивою перепоховати видатну українську письменницю Марко Вовчок у Немирові на Вінниччині, де вона провела свої молоді літа (1855-58) і зформувалася саме як український літератор. Народжена 1833 року в Росії, вона вийшла 1851 року заміж за українського етнографа Олександра Марковича, опанувала завдяки йому українську мову і саме в Немирові створила свої славетні "Народні оповідання". Померла письменниця 1907 року в Нальчику на Північному Кавказі, де й була похована. Вона лишила, однак, заповіт, у якому прохала поховати її в Україні, і про це ще в 1927 році повідомив журнал "Україна", редагований тоді Михайлом Грушевським. Перепоховання сприятиме створенню цілого музейного комплексу у Немирові, де знаходиться також музейсадиба ще одного славного українця — Михайла Коцюбинського.

УНА-УНСО ЗАХИЩАЄ СВОЇХ ЛЮДЕЙ І СВОЇ ГРОШІ

КИЇВ. — Пресовий секретар УНА-УНСО Андрій Шкіль повідомив, що його організація добиватиметься через Верховний суд справедливого рішення у справі Анатолія Ёлькіна, затриманого у березні цього року на митниці при спробі ввезти в Україну 63,000 дол. А. Шкіль пояснює, що ці гроші були передані грузинським урядом як гуманітарна допомога для родин бійців УНСО, полеглих у російсько-грузинському конфлікті в Абхазії. Він зазначає також, що переслати ці гроші через банк було неможливо, бо на той час між Грузією й Україною не існувало відповідної міжбанківської угоди.

ЗЕЛЕНІ ТЕЖ РОЗКОЛОЛИСЬ

КИЇВ. — Представники Української Екологічної Асоціяції "Зелений світ" пікетують Міністерство Юстиції, добиваючись вирішення на свою користь багатолітньої суперечки з Партією Зелених України, котра постала шість років тому з "Зеленого світу". Частина "зелених", яка не погодилася з перетворенням екологічної асоціяції на політичну партію, вимагає повернути їй приміщення і майно "Зеленого світу" й протестує проти намагань ПЗУ виступати від імені всіх "зелених".

ЗВІЛЬНЕНО Л. КОСАКІВСЬКОГО

КИЇВ. — Президент Леонід Кучма 19-го липня звільнив Леоніда Косаківського з посту голови Київської Міської Державної Адміністрації. За інформацією УНІАР, Л. Косаківський перешкоджав праці комісії Кабінету Міністрів, яка займалася розслідуванням того, як виконується соціяльно-економічна програма Президента. Як відомо, резигнації Л. Косаківського вже давно домагалися національно-демократичні сили. Його звинувачено, зокрема, у використанні фондів міста не за призначенням. Л. Косаківський не є головою міської адміністрації фактично з весни, оскільки діяльність його була під слідством. Обов'язки його виконує Олександер Омельченко, який однак не є ще офіційно затвердженій головою.

ЗАОЩАДЖУЮТЬ НА ЇЖІ

КИЇВ. — Значний частині молоді в Україні бракує грошей і вона заощаджує їх навіть на харчуванні, свідчить нове опитування. Український Науково-Дослідний Інститут Проблем Молоді виявив, що понад 25 відсотків опитаних юнаків і дівчат у 12 регіонах країни скаржаться на нестачу фондів, що змушує їх заощаджувати на всьому, в тому числі й на харчах. Всього ж на їжу, згідно з опитуванням, іде 60 відсотків бюджету молодої людини.

В АМЕРИЦІ

ЗІЗНАЮЧИ НА ВІДЕОСТРІЧЦІ, як свідок оборони на судовій розправі двох банкірів у Літтл Рок, Аркенсо, президент Билл Клінтон категорично заперечив, що він будь-коли вимінював своє заступництво у влаштуванні на працю тих, які складали поважні дотації на його губернаторські чи президентські передвиборчі кампанії. Судова розправа — це оскарження бюром незалежного прокуратора для справи Вайтвотеру двох банкірів за незаконні фінансові трансакції.

НАМАГАЮЧИСЬ ПОСИЛИТИ популярність свого батька серед жінок-виборців нюджерського стейту, дочка Роберта Дола — Робун Дол вперше виступила там 19-го липня, як учасник його передвиборчої кампанії. Цей її перший виступ у товаристві губернатора стейту Крістін Тодд-Вітман, у Морріставні, перед мешканцями, купцями та місцевими офіційними чинниками мав на меті спопуляризувати кандидатуру Р. Дола.

У СВІТІ

У ЧЕЧЕНСЬКОМУ МІСТІ ҐУДЕРМЕС відбулася сенсаційна пресова конференція, на якій виступив бойовик, який нібито щойно повернувся з лікування в німецькому шпиталі. Він назвав себе Салманом Радуєвим, славним командиром однієї з формацій чеченського збройного опору. Дотепер вважалося, що С. Радуєва вбито під час бою ще до того, як від російської ракети загинув президент Чечні Джохар Дудаєв. Згідно з повідомленням агентства Ассошіейтед Пресс, присутні на конференції підтвердили, що та людина „говорить голосом справжнього Радуєва", тільки обличчя дещо змінене у висліді поранення. Ще більш сенсаційною виявилася заява цього „Радуєва" про те, що Дж. Дудаєв також живий і перебуває у „надійному місці". „Присягаюсь Аллахом, що Джохар живий,— сказав „Радуєв". — Присягаюсь Аллахом, що все решта є справою часу. Я дістав від нього наказ, який виконаю за будь-яку ціну. Росія заплатить за спробу вбити його".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

"Перестрілка" після "перестройки"

Сумний жарт, популярний сім років тому в СССР, особливо серед скептиків та песимістів, зводився до нехитрого діялогу: "А чи знаєте, чим закінчиться перестройка? Перестрелкою!"

В такий спосіб народ висловлював своє недовірливе ставлення до горбачовського експерименту як до такої собі диявольської провокації, мета якої — виявити всіх неблагонадійних та балакучих, а тоді, як це вже не раз у совєтській історії бувало, перестріляти їх усіх гамузом. Скептицизм той не був безпідставним, хоч історія, як ми знаємо, іронічна: всі свої трагедії вона якщо й повторює, то здебільшого у вигляді фарсу.

Ні песимісти, ні оптимісти не сподівалися, мабуть, що перестройка таки справді увінчається перестрілкою — але зовсім не тією, в яку одні вірили, другі ні, і якої одні й другі з побоюванням очікували. Післяперестроєчна перестрілка вихлюпнулась на вулиці Москви, а згодом і Києва та інших міст у вигляді найбанальнішої гангстерської війни між різними мафійними клянами, що буйно розквітли в умовах специфічної післясовєтської "демократії" і ще сумнівнішого "вільного ринку". Багатолітній флірт комуністичної мафії з кримінальною увінчався нарешті шлюбом, у якому об'єднання капіталів вдало доповнилося поєднанням комсомольсько-партійних та кагебешно-міліцейських зв'язків із бандитськими.

Знаменно, що найбільш корумпованими серед післясовєтських держав виявились не ті, де перемогла демократія і де комуністів було усунено від влади, але також не ті, де старий режим зберігся майже незмінним і де всі національні багатства далі залишились під його монопольною контролею. Найкорумпованішими виявились саме ті держави, де відбулися так звані "незавершені революції", тобто ті, де демократичні сили виявилися достатньо сильними, щоб поставити під загрозу монопольне панування комуністичних еліт, але недостатньо сильними, щоб усунути ці еліти від влади повністю.

Парадоксальним наслідком цих "незавершених революцій" стало двовладдя чи, власне, безвладдя, характерне, як ми пам'ятаємо, для останніх років совєтської перестройки. Головною його причиною є однакова слабкість комуністичних і антикомуністичних сил, непроможних елімінувати одна одну, а отже змушених вступати у різноманітні коаліції між собою, а також із третіми силами. Цілком природно, що серед цих третіх сил найвпливовішими виявляються кримінальні групи, котрі й стають головним союзником післякомуністичної номенклатури у боротьбі за владу і власність.

Комуністична доба, за якої конкуренція між різними номенклятурними клянами відбувалась у рамках єдиної "мафійної" організації, керованої найголовнішим "хрещеним батьком" — генеральним секретарем ЦК КПСС та його республіканськими, обласними й районними секретарями, — відійшла в минуле. Тоді гра відбувалась за певними, дарма що бандитськими, правилами, яких ніхто не міг безкарно порушувати. Сьогодні гра ведеться без жодних правил, і в цьому розумінні перестрілки на вулицях післясовєтських міст є логічним наслідком совєтської перестройки, яка ні в Росії, ні в Україні не завершилася правдивою демократизацією, декомунізацією та реформуванням економіки.

Безумовно, період ранньокапіталістичного чи пізньосовєтського гангстеризму мусить рано чи пізно закінчитися. Інстинкт самозбереження, вочевидь, спонукає регіональних "хрещених батьків" дійти до певної згоди і щодо сфер впливу, і щодо правил гри. Скоріш за все, якась група виявиться достатньо сильною, щоб підібгати під себе всі інші кляни, а заразом і державний апарат. Наслідком цього може бути утвердження авторитарного режиму, за якого найсильніша "мафія" монополізує всю владу в державі, а отже, й саму державу, й елімінує при тому всі інші кляни або ж рекрутує їх до себе, себто до держави, на службу.

Менш імовірним, а все ж можливим є другий варіант, за якого міжклянова боротьба перенесеться з вулиць до парламенту, а її головними формами стануть не "перестрілки", а виборчі процедури й засоби масової інформації. Тобто Україна таки пройде шлях від "дикого" до цивілізованого капіталізму, подібно до більшості країн Заходу.

Очевидно, що демократичний варіант був би для України кращим від авторитарного, хоч, зрештою, і один, і другий виглядають ліпшими від сьогоднішнього хаосу і безвладдя.

Микола Світуха

КАНАДА НА РОЗДОРІЖЖІ СЕПАРАТИЗМУ

Десять місяців після жовтневого референдуму в Квебеку проблема сепаратизму ніяк не сходить зі сторінок канадської щоденної преси і екранів телебачення. Недавні ініціятиви і заяви провінційного прем'єра Люсієна Бушарда виразно вказують на те, що здійснення політики суверенності залишилось головним пріоритетом його уряду, який став на позиціях першенства прав для корінних франкомовних квебекців, не респектуючи принципу рівнорядного трактування англомовних громадян, недавніх імігрантів, а зокрема автохтонного населення індіян і ескімосів.

Назріває конфронтація

При такій етноцентричній візії соціяльного ладу з браком рівноправности для всього населення, в Квебеку назріває атмосфера конфронтації, наслідки якої важко передбачити. Відмовляючись від діялогу про можливу децентралізацію федерального устрою, сепаратисти рішуче відстоюють свої позиції, включно з готовістю однобічно проголосити декларацію незалежности, незважаючи на конституційні нюанси чи опінію населення цілої Канади. Не знижує атмосфери протистояння і такий факт як судове оскарження ряду осіб і організацій поза Квебеком у порушенні квебецького закону через те, що вони нібито були співініціяторами масової маніфестації канадської єдности в Монтреалі напередодні останнього референдуму. Сепаратисти промовчують те, що канадська Хартія Прав забезпечує всім громадянам право вільного вислову і зборів та що закони, схвалені Асамблеєю Квебеку, не мають юрисдикції поза провінцією.

Натомість багато федералістів щораз голосніше говорить про перспективи розподілу території Квебеку, у висліді чого простори північні території, віками заселені автохтонами, а також міські округи, в яких переважають поселенці різного етнічного походження, залишилися б в юрисдикції канадської федерації. У свідомості своїх прав до великих природних багатств на малозаселених північних територіях ескімоські й індіянські племена стали голосними опонентами відокремлення від Канади. Солідарність їх становища була підтверджена їхніми внутрішніми референдумами. Вони уважають, що майже дві треті теперішньої території Квебеку підлягає договорам; укладеним між Канадою і автохтонами ще від часів колонізації Канади, а такі договори ніхто самовільно не може змінити.

Якщо б уряд суверенного Квебеку намагався силою накинути свою юрисдикцію, ескімоси й індіяни готові відповісти силовими засобами. Можна передбачувати, що у випадку такого протистояння публічна опінія як у Канаді, так і в ширшому світі буде по стороні автохтонів, що підважить заходи суверенного Квебеку здобути міжнародне визнання і підтримку. Вартий уваги і той факт, що в опитуванні, проведеному в січні ц. р., 63 відс. населення Квебеку підтримало право індіян і ескімосів вирішувати про свою приналежність на випадок проголошення суверенности Квебеку.

Крім опозиції автохтонів до відокремлення від Канади, існують різні місцеві організації багатоетнічного населення, які мобілізують публічну підтримку для визнання їхнього права вирішити майбутній статус тих округ Квебеку, де перевагу мають федералісти. Такі активісти настоюють на тому, що велика частина населення Монтреалю, а також декількох округ, які межують з провінцією Онтаріо, не підтримують політики відокремлення. У випадку проголошення суверенности не виключена можливість, що протистояння подвійної влади в деяких округах доведе до хаосу, саботажу, а то і безвладдя з потенційно трагічними наслідками. Огляд опінії населення у травні ц. р. виказав, що 60 відс. англомовних громадян Квебеку (понад 420,000 осіб) готові залишити Квебек у випадку відокремлення, а половина з них вирішила віхати, не чекаючи вияснення майбутнього статусу провінції. Така масова еміграція англомовного населення була б поважним ударом по економіці Квебеку, яку і так характеризує високий рівень безробіття і надмірні бюджетні дефіцити.

Хочуть змін

Недавня заява нового федерального міністра Стефана Діона про те, що не можна вважати територію Канади подільною, але територію Квебеку непорушною, недвозначно з'ясувала позицію федерального уряду на випадок одностороннього проголошення самостійности. З погляду федерального уряду, більшість населення провінції хоче змін у розподілі влади в користь Квебеку, а не повного відокремлення від Канади. Саме тому питанням, поставленим на останньому референдумі, сепаратисти обминали проблему повної суверенности, створюючи ілюзію про заключення нового політичного і економічного договору між Квебеком і Канадою як рівнорядними партнерами, хоч розмовами про якийсь новий договір ніхто не є зацікавлений.

Будь-яка децентралізація влади в користь Квебеку могла б бути сприємливою для інших канадських провінцій лише за умовою, що всі провінції матимуть однакові права. Відкинувши можливість спеціяльного статусу для Квебеку, інші провінції не зацікавлені в структурних змінах федерації без наявних користей для них самих. Федералісти наголошують, що надмірна децентралізація ще більше підважить єдність Канади, а також, що діюча конституція не дає нікому права проголосити суверенність навіть у випадку переваги голосів „за" у майбутньому референдумі. Питання відокремлення не може бути вирішене звичайною більшістю одного чи кількох голосів. Позитивний вислід референдуму можна буде вважати лише мандатом для того, щоб увійти в переговори з федеральним і провінційними урядами Канади для узгіднення тих конституційних змін, які визначають докладний процес відокремлення Квебеку чи іншої території від Канади. Такі позиції сепаратисти, розуміється, бездискусійно відкидають.

Все ж в опінії інших федералістів відсутність точних законів у Канаді не можна вважати причиною для обмеження права етнокультурної меншости населення держави шляхом вільного голосування вирішити свою майбутність. Враховуючи складність легальних реформ та адміністраційних і економічних рішень, переговори про відокремлення можуть затягнутися на багато років. Відтягання рішення через переговори було б несправедливим з погляду громадських прав.

Хоч далеко не всі демократичні держави із значними етнокультурними меншостями зайняли б таку позицію, в Канаді мало хто серйозно трактує можливість, щоб федеральний уряд вжив військові і поліційні сили для насильного втримання Квебеку чи іншої частини території у складі держави. Цей факт наголошують і ті, які уважають, що компроміси, які могли б бути сприємливі для Квебеку й інших провінцій, в дійсності вичерпані, а його відокремлення від Канади слід уважати неминучим. Тому, на їх думку, замість ставити легальні перепони, федеральний уряд повинен почати серйозний діялог з урядами всіх провінцій про те, як найкраще розв'язати складні конституційні, адміністраційні і економічні проблеми, які постануть із виступленням Квебеку з федерації.

З погляду українського поселення в Канаді провінція Квебек, зокрема Монтреаль, колись відігравала значну ролю. Повоєнна іміграція допомогла розбудувати низку українських організацій, побудувати три православні і п'ять греко-католицьких церков, набути кілька домів, заснувати школи, кредитові кооперативи, підприємства, придбати і розбудувати чотири літні оселі для дітей і молоді. У монтреальських університетах з року в рік навчалися сотні студентів українського роду (включно з автором статті), діяли студентські і спортові клюби. Але від 1970-их років зростаючі впливи сепаратизму стали причиною поступового виїзду великої кількости

(Закінчення на стор. 4)

ВІСТІ З ОТТАВИ
Юлія Войчишин

В гостях у прем'єр-міністра Канади

У понеділок, 17-го червня, між 5:30 і 7:30 годинами вечора, відбулося прийняття членів канадської парляментарної пресової галерії в прем'єр-міністра Жана Кретьєна і його дружини Алін Кретьєн у їхній офіційній резиденції при 24 Сассекс Драйв. Тому що я належу до пресової галерії, то була також запрошена на цей вечір.

Ю. Войчишин (зліва) в гостях у прем'єра Ж. Кретьєна і його дружини.

Канадська парляментарна пресова галерія — це організація журналістів, фотографів та працівників радіо і телебачення, які слідкують за подіями в парляменті та на федерально-політичному відтинку Оттави. Пресова галерія існує так довго, як і парлямент. Її заснував у 1867 році Томас Вайт і перед законтрактуванням Гансарду в 1875 році, вирізки з газет пресової галерії служили єдиним свідоцтвом про діяльність парляменту Канади. Зінкорпорована в 1987 році пресова галерія має свій власний статут і свій власний заряд.

Центром діяльности є „Гаряча кімната" в центральному бльоці парляменту на третьому поверсі, кімната 350-N. Туди приходять всі пресові повідомлення, повідомлення про конференції, пошта та інше. Тут за 56-ма столами працюють члени галерії, для вигоди яких в цій кімнаті знаходяться три телевізії, копіювальна машина, факс, комп'ютери та телефони. Одним словом, надзвичайно цікаво і корисно працювати в такому оточенні.

Офіційна резиденція прем'єр-міністра — це імпозантний будинок, який збудував для свого вжитку між 1861 і 1868 роками Джозеф Меррілл Киррієр, багатий промисловець і член першого домініяльного парляменту. В 1902 році будинок продано іншому багатому промисловцеві, що називався Вілліям Камерон Едвардс. В 1943 році уряд Канади купив цей будинок і між 1949 і 1951 роками пристосовано його до потреб офіційної резиденції прем'єр-міністрів. Офіційна резиденція складається з чотирьох акрів засадженої деревами землі, головного будинку з 34-ма кімнатами, що мають 12,000 кв. стіп (1,115 кв. метрів), та чотирьох будинків для потреб, пов'язаних з управою та наглядом над цією посілістю уряду Канади.

Прийняття відбулося в прекрасному городі за резиденцією. Ж. і А. Кретьєни вітали кожного гостя зокрема, а присутній фотограф задокументовував це на фільмі. На прийнятті було майже 100 осіб, знайомі мені або зі співпраці в „Гарячій кімнаті", або з телебачення чи радіо. Пізніше Ж. і А. Кретьєни підходили до груп людей і говорили з ними.

При такій нагоді я попросила прем'єр-міністра сказати щось про українців. Він сказав теке: "Ukrainians of Canada have great oportunities, and are very proud of being Ukrainians and probably prouder to be Canadians".

Для мене це був пам'ятковий день і я вирішила поділитися своїми враженнями з читачами.

Ярема Купчинський

ДИВНИМ І НЕПЕРЕДБАЧЕНИМ РУСЛОМ...

(Спомини про Берхтесґаден з приводу 50-их роковин табору „Орлик")

I

„Яким дивним і непередбаченим руслом пливе життя", думав я, сидячи у великому міжконтинентальному літаку фірми „Люфтганза". Я народився в Стрию, ріс в Радехові і в селі Ператині (у діда о. Івана Купчинського), ходив до гімназії у Львові. Відтак еміграція, Криниця, Лінц і протилетунська артилерія, обслуговувана напівдорослими українськими юнаками. Пізніше Мюнхен, Америка, університет і корейська війна. Потім подружжя і дві улюблені доні. Відтак успіхи в учительській праці, завершені численними нагородами, виборами на крайового президента педагогічного товариства, і пост директора великого музичного департаменту у відомій шкільній системі.

Тяжко повірити, що я тепер громадянин Америки і їду до Зальцбургу зі славною симфонічної оркестрою міста Чикаго, де моя старша доня Маланя грає на скрипці. Нетерпеливо очікую можливости оглянути ту цікаву столицю музики і культури. Сподіваюся почути багато концертів, прослідити деякі факти з життя Моцарта і написати статтю до крайового журналу музичної педагогіки. Може вдасться також відвідати Берхтесґаден і колишній табір „Орлик", де я проживав по війні. Цей табір виник в наслідок розподілу великого табору воєнних втікачів у місті Карльсфельд коло Мюнхену. Частину нас відвезли до Міттенвальду, а решту до Берхтесґадену.

Мушу признатися, що з причини браку часу і численних професійних та родинних зобов'язань, знайдення колишнього табору не було моїм найвищим пріоритетом. Підозріваю також, що підсвідомо я не хотів заглиблюватися в ностальгію і глядіти у вічі несповнених мрій і минулої молодости. В таборі „Орлик" я прожив короткий, але, мабуть, найщасливіший час мого життя, і там залишив частину моєї душі, яка ще досі блукає між сонними верхами Альп. Я вирішив, що такі інтенсивні почування розгнуздувати небезпечно. Їх треба тримати ув'язненими за сильною фасадою минулого.

Перебування в Зальцбурзі сповнило і навіть перевищило всі мої сподівання. Аж одного дня, оглядаючи чудові альпійські околиці, я побачив в далині синю силюету гірського масиву Вацман. Цілком несподівано розвалилася моя оборонна фасада і я втопився в могутній повені споминів і ностальгії. Не вагаючись, я повідомив свою товаришку, що без огляду на час і зобов'язання я таки буду шукати табір „Орлик".

Їдучи автом з Зальцбургу до Берхтесґадену, ми любувалися мальовничими краєвидами і переїхали австрійсько-німецький кордон. Однак наші розшуки зустрілися з великими труднощами. Молода кельнерка ресторану, де ми зупинилися на обід, не могла нам дати бажаних інформацій. Розпитування старших мешканців міста також було безуспішним. Побачивши моє розчарування, мій зять Едвард запропонував, щоб ми попросили допомоги в міському уряді.

Заїхавши до будинку поліції, вже досить хиткою німецькою мовою я з'ясував свою справу: шукаю колишнього табору українських втікачів, що після Другої світової війни містився у військовій касарні, десь в тій околиці. Дуже чемний комендант поліції приблизно мого віку заявив, що знає про дві військові касарні. Одна є в самому місті Берхтесґаден, там тепер міститься американське військо. Друга — на передмісті Штруб, є головною квартирою для німецьких гірських частин. Вона називається Ґебірґсєґеркасерне і перед нею є велика кам'яна статуя лева. Виявилося, що лев не тільки є царем звірів, але й дороговказом до табору „Орлик". Тиснучи руку мого добродія, я щиро подякував за його цінні інформації.

Яким дивним і непередбаченим руслом пливе життя. Будучи учасником двох воєн і переживши великі життєві трагедії, я навчився невтралізувати свої емоції. Така строга самодисципліна була конечною, щоб зберегти моє фізичне та інтелектуальне існування. Обставини змусили мене навчитися панувати над собою! Але чому я так хвилююся, їдучи до табору „Орлик"? Де поділася моя самодисципліна? Чи дійсно я став безрадною жертвою сантиментальної ностальгії?

Нарешті ми осягнули нашу ціль! На блакитному фоні гірського масиву Вацман, у сліпучому промінні підвечірнього сонця, появилася башта, ворота і велика кам'яна статуя лева. Наче у сні, пам'ятаю мою суперечку з вояком, що стояв на варті у воротах і не хотів мене впустити до середини. Покликали чергового старшину, який, розпитавши мене в чому справа, наказав лишити мій фотографічний апарат і дозволив перейти через ворота на подвір'я касарні.

Яким дивним і непередбаченим руслом пливе життя... Я стою в середині колишнього табору „Орлик" і любуюся розгнузданими споминами. В калейдоскопі моєї пам'яті мерехтять численні картини минулого. Пригадую, як наш пластовий гурток „Гірські орли" готувався на тяжку і досить небезпечну прогулянку на шпиль Вацмана... Першу ніч нам треба було провести в колибі „Вацмангавз", щоб раненько попробувати видряпатися на сам шпиль. Так сталося, що непевна погода дозволила тільки декому з нас осягнути визначену ціль.

Пам'ятаю, як їхали на озеро Хімзее! Були з нами дівчата і, мабуть, тому сам о. Тарновецький був опікуном прогулки. Будучи нормальними хлопцями, ми часто мали „грішні" думки і розмови, з яких треба було сповідатися. Але, наскільки я знаю, вони рідко були завершені чинами. Навіть мови не було про алькоголь або наркотики, а куріння було рідкістю. В порівнянні з теперішньою молоддю, ми були досить невинні, а може навіть трохи наївні. На озері треба були плисти човнами до острова, щоб оглянути старовинний замок. Я ще тепер бачу, як Оля Гладишовська і Дарка Козак намовили Бодя Турченюка, щоб він веслував їх човен. Також пам'ятаю, що німецький робітник, який, чомусь, хотів мітлою затримати наш човен, посовгнувся і в убранні, головою вниз, упав у воду.

Пригадую цікавий епізод з нашого перебування в Берхтесґадені (а може то ще сталося в Карльсфельді), коли шоферські курси мали забаву. З кількома гімназистами я пішов потанцювати. Наступного дня вбіг до нашої кляси один з професорів. Його лице нагадувало шпиль Вацмана під час найгіршої громовиці. Він закричав: „Ті панове, що мають щось спільного зі шоферами, прошу сейчас зголоситися до пана директора!" Всіх нас, що були на забаві, викинули з гімназії. Лише кілька днів пізніше, коли ми добре покаялися за наш „злочин", нам дозволили продовжувати науку.

Д-р Є. Федоренко переобраний головою Шкільної Ради в Америці

Іст Гановер, Н. Дж. (П. А. -Данчук). — В днях 21-22-23-го червня ц. р. в приміщеннях готелю Рамада відбулися Загальні збори Шкільної Ради при УККА, на які прибули делеґовані члени Управи Шкільної Ради, педагогічні дорадники, директори, учителі та члени опікунчих установ шкіл українознавства.

Головою Шкільної Ради переобрано заслуженого в українському шкільництві д-ра Євгена Федоренка, якому Загальні збори висловили подяку й особливе признання за великий вклад в українознавче шкільництво та за редаґування педагогічного журналу „Рідна Школа", за широку допомогу освітянським установам в Україні.

До Управи Шкільної Ради вибрані: Ігор Гурин, Петро Содоль, Олександер Пришляк, Олександер Лужницький, Павлина Андрієнко-Данчук, Наталка Канюґа, Маруся Данчук-Решітник, Надія-Людмила Хойнацька, Віра Бей, Христина Ференцевич.

Загальні збори Шкільної Ради попередив з'їзд директорів і педагогічних дорадників в п'ятницю, 21-го червня, в годині 7:30 вечора в присутності 25-ти учасників. З'їзд відкрив, привітав і ним провадив д-р Є. Федоренко. Однохвилинною мовчанкою вшановано директорів і вчителів шкіл українознавства, які відійшли у вічність.

Педагогічні дорадники і директори подали докладні звіти з виконаного виховно-навчального пляну в каденції від червня 1992 до червня 1996 року. Звіти склали директори шкіл українознавства: д-р Є. Федоренко (Виппані, Н. Дж.), Роман Брух (Нюарк, Н. Дж). Теодор Царик (Вашінґтон), Володимир Микула (Йонкерс, Н. Й.), Петро Твардовський (Клівленд), Ольга Кекіш („Самопоміч", Н. Й.), Павлина Андрієнко-Данчук (СУМ, Н. Й.), Стефанія Квасовська (Пассейк, Н. Дж.), Надія-Людмила Хойнацька (Чикаґо, Ілл.), д-р Олександер Лужницький (Філядельфія). Звітували педагогічні дорадники: д-р Степан Воляник, д-р О. Лужницький, інж. О. Пришляк, д-р Є. Федоренко, мґр Б. Ясінський.

Головна частина Загальних зборів відбулася в суботу, 22-го червня. Збори відкрив і привітав присутніх уступаючий голова Шкільної Ради д-р Є. Федоренко і попросив вшанувати однохвилинною мовчанкою директорів, що відійшли у вічність: отець Богдан Смик (Ютик, Н. Й), Дозя Дубей (Джерзі Сити, Н. Дж.), Ірина Дмитерко (Чикаґо).

Загальними зборами керувала Президія: голова мґр Б. Ясінський, заступник д-р О. Лужницький, секретарі: М. Данчук-Решітник, Теодор Царик. Порядок нарад Загальних зборів був прийнятий одноголосно. Було обрано такі комісії: Номінаційна — мґр Іван Кобаса, інж. О. Пришляк, д-р О. Лужницький; Верифікаційна: мґр П. Андрієнко-Данчук, Наталка Канюґа, мґр Іван Кобаса; Резолюційна: д-р І. Гурин, д-р С. Воляник, О. Кекіш, П. Твардовський, В. Микула, Ю. Косачевич. Протокол з попередніх Загальних зборів був зачитаний і прийнятий одноголосно.

Голова Президії, мґр Б. Ясінський попросив до звіту уступаючого голову Шкільної Ради д-ра Є. Федоренка.

Голова подав докладний звіт за пророблену працю у каденції від червня 1992 до 22-го червня 1996 року, зупинившись на

Д-р Є. Федоренко

Новообрана Управа Шкільної Ради при УККА (зліва): О. Пришляк, Н.- Л. Хойнацька, І. Кобаса, З. Форович, П. А.-Данчук, д-р Є. Федоренко, д-р І. Гурин, Л. Сонна, М. Д.-Решітник, С. Квасовська, мґр Б. Ясінський, К. Василик. (бракує кількох членів Управи).

важних ділянках вкладеної великої праці в українознавче шкільництво в Америці, де нараховується разом із курсами 32 школи в системі Шкільної Ради, 350 учителів і біля 2,600 учнів.

Голова зазначив, що велике значення має навчально-програмово-виховне плянування праці Шкільної Ради: приготовлення й видання шкільних програм, підручників, організація вчительських семінарів для підвищення кваліфікації, зв'язок Шкільної Ради з Україною, а саме: листування, висилка підручників, участь у виданні книжок в Україні та численна висилка книжок в Україну, особливо до українських шкіл, бібліотек, університетів, а також особисте відвідування України, нав'язання зв'язків з важними центрами освітніх установ, такими, як „Просвіта", Міністерство Освіти, Педагогічне Товариство Г. Ващенка, Освітяни України, Інститут Українознавства Київського Університету та іншими.

Д-р Є. Федоренко закликав до відданої співпраці між школами українознавства на терені Америки і до співпраці з Україною, до сумлінного виконання своїх обов'язків у виховно-навчальній ділянці на поселеннях, головне — звернути увагу на плекання і зберігання рідної мови, старатися здійснювати наші пляни, виконувати програми, затверджені Шкільною Радою, організовувати реґіональні конференції, що є дуже корисним і великою допомогою для учителів і директорів — все це мають доглянути педагогічні дорадники. Особливу увагу звернено на дотримання правильників Шкільної Ради. Голова звернув увагу, що чимало директорів не прибули на сьогоднішні збори і не подали причини своєї відсутности.

Слідував звіт голови педагогічних дорадників і голови Комісії кінцевих іспитів. Інж. Олександер Пришляк зазначив, що дуже важною ділянкою нашого шкільництва є кінцеві іспити (матура) в школах українознавства, а також педагогічні дорадники, вони мають точно подавати звіт про відвідувану ними школу. Велика відповідальність директора школи у приготуванні учнів його школи до кінцевих іспитів.

Докладний звіт про фінанси Шкільної Ради подала М. Данчук-Решітник, фінансовий референт Шкільної Ради.

Мґр І. Кобаса, голова Контрольної комісії, подав висліди контролі, зазначивши, що документації Шкільної Ради є упорядковані і рекомендував схвалення абсолюторії уступаючій Управі, а голові висловити подяку і признання за віддану працю.

Голова Верифікаційної комісії мґр П. Андрієнко-Данчук подала, що зареєстрованих делеґатів є 46, на залі по списку — 42.

Номінаційна комісія подала листу новообраної Управи Шкільної Ради, переобраного голову д-ра Є. Федоренка присутні привітали рясними оплесками і проголосували за нововибрану Управу Шкільної Ради одноголосно. Вибрано головою Контрольної комісії мґра І. Кобасу, а Товариського суду д-ра С. Воляника.

В резолюціях Загальні збори привітали ієрархів Українських церков, Уряд України, українські молодечі організації, звернули увагу на занепад вживання української мови в українському суспільстві. Загальні збори закликають всі громадські організації та установи звернути більше уваги та прийти з допомогою українському шкільництву. Загальні збори підтримують лист голови Шкільної Ради д-ра Є. Федоренка до Президента України Л. Кучми у справі української мови. Загальні збори звертаються, щоб українська громада підтримала морально і матеріяльно українське шкільництво.

Після офіційної частини Загальних зборів відбувся бенкет в год. 7:30 вечора. У святочно прибраній залі засіли гості й делеґати. Бенкет відкрив д-р Є. Федоренко, після молитви й вшанування однохвилинною мовчанкою директорів: св. п. Дозю Дубей, Ірину Дмитерко, о. Богдана Смика, голова попросив до ведення програми бенкету інж. О. Пришляка.

Щирі привіти склали гості: Марта Лиско, секретар УНСоюзу, д-р Аскольд Лозинський, президент УККА, Ілля Олійник, консул України, Євген Стахів від УАКРади, від ЗУАДК мґр І. Кобаса, В. Микула від кредитівки Йонкерсу.

Інж. О. Пришляк відчитав письмові привіти: привіт і благословення від Митрополита Україн-ської Католицької Церкви С. Сулика, від Епископа Василя Лостена, від амбасадора України д-ра Юрія Щербака, вітання з України від „Просвіти" ім. Тараса Шевченка, го-лова Павло Мовчан, від СКВОР — Люба Крупа, від ред. Ольги Кузьмович, від ОЖ ОЧСУ — голова Даша Процик, від УБСоюзу — президент Іван Олексин, від Товариства „Лемківщина" — голова Марія Дупляк.

Під час вечері читанням розвагових текстів інж. О. Пришляк розвеселяв присутніх.

В мистецькій частині виступили артисти з України, тенор Роман Цимбала виконав під акомпаньямент бандуристки Олі Стещишин прекрасні українські пісні: „Сонце низенько", „Владико неба і землі", „Дивлюсь я на небо", „Стоїть гора висо-кая". Кінцевою точкою сопрано Оля Стещишин під акомпаньямент бандури милозвучним виконанням полонила серця присутніх молитвою „Аве Марія".

Голова д-р Є. Федоренко склав щиру подяку гостям, виконавцям програми і всім присутнім за милородинну зустріч і побажав всього найкращого.

МУНУЛОГО ТИЖНЯ Палата Репрезентантів голосами 256 до 170 хвалила законопроєкт, який має на меті змінити систему державної допомоги для тих, які не працюють і не мають засобів до життя. У схваленому законопроєкті не має запевнення державної фінансової допомоги для бідних дітей, бо стейти отримають від Уряду одноразову грошову дотацію для тих цілей та будуть ними самі розпоряджатися, застосовуючи свої стейтові допомогові програми. Пресовий секретар Білого Дому Майкл МекКиррі прокоментував, що цей законопроєкт є кращим як попередній, що на нього президент Билл Клінтон наклав вето, але не є таким якого він собі бажає.

ВІДКРИТТЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ігрищ минулої п'ятниці, 19-го липня, знову стало показовою ареною не тільки для змагунів-олімпійців, але також і для президента Билла Клінтона, який ці ігри офіційно відкрив від імені З'єднаних Стейтів Америки. Хоча всі признають за ним це право, як президента країни-господаря, то є також і ті, що готові кожночасно доводити, що він дуже часто у своїх промовах, виступах і зустрічах користується „олімпійським магнетизмом", щоб привернути увагу засобів масової інформації до себе та своєї родини, зокрема в цьому виборчому році.

„Тризуб'ята" на грищі

Український Спортовий Осередок „Тризуб" у Філядельфії відомий вже зі своєї багатогранної діяльности, як також з величавого спортового майдану „Тризубівка", де відбуваються не тільки різного роду спортові змагання, але також культурні імпрези та пікніки. Управа під проводом голови інж. Ігоря Чижовича не забула і про наших найменших. Два роки тому організовано футбольну дружину для хлопчиків і дівчат нижче десяти років. Деякий час тренером був Богдан Чайківський, а відтак Юрій Трипуленко, менаджером Олег Бобак, асистентом Ярополк Скальчук. Також молодших, тепер нижче восьми років, під проводом Петра Харечка, колишнього футболіста дружини „Тризуб", і Йосифа Гомика. Всім любителям копаного м'яча у Філядельфії відомі успіхи „Тризуба", але... І тут йдеться про це маленьке „але" та й про тих маленьких змагунчиків „тризуб'ят", що також вславилися на грищах в цьому сезоні гарною грою, завзяттям та перемогами, однак не всім про це відомо.

Тома Гай; третій ряд (зліва): провідники Йосиф Гомик і Петро Харечко. Перший ряд (зліва): Зор'ян Ласовський, Мар'ян Петрик, Михайло Андрушко, Марко Краєр, Марко Марущак, Івасик Наконечний, Роман Чайківський; другий ряд (зліва): Марко Вірстюк, Григорій Гомик, Стефан Харечко, Андрій Антоняк, Наталя Кузевич, Андрій Леськів, Тома Гай; третій ряд (зліва): провідники Йосиф Гомик і Петро Харечко.

***

Зелена травичка, білі лінії, ворота зі сітками, хоруговки на рогах — це грище для копаного м'яча, а на ньому рухливі, жваві „тризуб'ята". Правда, тому три роки п'ятилітні змагунчики, як дістали від Осередку гарні червоно-чорні, хоч дещо завеликі строї (менших не було), то штанята сягали до п'ят, а сорочки поза коліна. Але це не мало жадного значіння для малих футболістів, а для нових, ще недосвідчених болільників цього роду спортом вистачало викрикувати: — „Біжи! Копай сильно!" Таке заохочування не подобалося провідникам, бо їхня стратегія була, щоб змагунчики копали м'яч та й бігли до воріт противника, а не... і сюди, і туди, чи, ой, до своїх воріт. Під час змагань бувало всіляко. Нараз дістав хлопчина м'ячем в носик, або противник штовхнув його і повалив на травичку, тоді в синочка потекла сльозина, а в мами десять, зате тато... годі вирахувати всі ті, скажімо, „нарікання" на адресу брутальної гри і судді. Що ж, „тризуб'ята" вправляли, привчались, гартувались та й час зробив своє, бо навіть штанята тепер сягають їм до колін. Також, колись недосвідчені, а тепер справ-жні болільники, під час змагань заглушують доволі голосні завваги провідників своїм грачам, вигукуючи: — „Відбери йому м'яч! Подай до середини! Стріляй! То є!!! То „є" означає, що наші стріляли ґоля. І вони сипалися у чужі ворота.

***

Змагаючись в Іден Голл спрінґ саккер ліґ в дивізії нижче восьми років, футбольна дружина УСО „Тризуб" виграла дев'ять змагань, а програла лиш одні, здобуваючи перше місце і вхід до розгривок за чемпіонат і чашу ліґи 1996 року, які відбулися 23-го червня цього року.

Не було менше завзяття у наших змагунчиків, як у футболістів за світову чашу, і не було менше ентузіязму і нервовості у глядачів-болільників: мамів, татів, бабунь і дідунів. Хлопчики грали відважно, завзято і з бажанням виграти, а одинока дівчинка гідно „додержувала їм кроку". І що ж?! Півфінал виграли 4:2, а через годину, у фінальному змагу, перемогли одну з найсильніших дружин „Фіштавн Рекріейшен Клаб" таким самим вислідом 4:2. Президент ліґи, передаючи „тризуб'ятам" чашу, поґратулював за гарну і повну посвяти гру „юкіс". Годі описати радість маленьких змагунів, їхніх родичів та провідників, зокрема Петра Харечка, який зумів передати свій досвід грача нашим „тризуб'ятам", а вони використали собі і УСО „Тризуб" на славу, а ми, філядельфійці, можемо гордитись нашими дітьми і внуками.

Зенон Чайківський

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
у світлу пам'ять

ДАРІЇ, ВОЛОДИМИРА, ІГОРЯ, ЮРІЯ
СТАРОСОЛЬСЬКИХ

буде відправлено в суботу
27-го липня 1996 року
о год. 5:30 по пол.

в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері.

РОДИНА

ВАТАГА БУРЛАКІВ
1 Курінь УСП і 16 Курінь УПС
„Бурлаки"
ділиться болючою вісткою з пластунами, розсіяними по всьому світі, що довголітній член Ватаги

св. п.
пл. сен.
ІГОР СУХОВЕРСЬКИЙ-
„Колюмб"

уродженець зеленої Буковини
відійшов на вічну Ватру 19-го липня 1996 року
в Торонто, Канада.

ПАНАХИДИ в Торонто відбулися в похоронному заведенні Кардинала в неділю 21-го та в понеділок 22-го липня.

У п'ятницю 26-го липня, буде відправлена Панахида в Konray Funeral Home при 21 East 2nd St., Bound Brook, N.J. о год. 7:30 вечора.

ПОХОРОН у суботу, 28-го липня, з похоронного заведення о год. 9:30 рано. Служба Божа о год. 10-ій рано в церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Марусі Підпорі та доням Тамарці і Катрусі з родиною виловлюємо найщиріші співчуття!

СТАРШИНА і ЧЛЕНИ ВАТАГИ БУРЛАКІВ

На бажання родини пожертви замість квітів проситься складати на пресовий фонд журналу „Пластовий Шлях" на адресу: Plastovyj Shliakh, P.O. Box 303, Southfields, N.Y. 10975-0303. Чеки виписувати на: Plast, Inc.

Ділимося сумною вісткою, що 19-го липня 1996 р. в Торонто, відійшов у вічність дорогий наш
МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

інж.
ІГОР СУХОВЕРСЬКИЙ

нар. 29-го липня 1927 р. в Чернівцях, Буковина, Україна. Академік АІНУ, Київ, Україна, віце-президент дослідів і технології Alcan Aluminium Ltd., пластун сеніор, член ватаги „Бурлаки", викладач школи Міжнародного Інституту Менаджменту в Києві, Україна.

ПОХОРОН відбудеться в суботу 27-го липня, 1996 р. о год. 9:30 ранку в церкві-пам'ятнику св. апостола Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишив у смутку:

дружину	— МАРУСЮ
дочок	— ТАМАРУ
	— КАТРУСЮ з мужем АСКОЛЬДОМ БОЙКО та внучком АНДРІЙКОМ
брата	— БОРИСА з родиною в Німеччині
родини	— СУХОВЕРСЬКИХ, СКРИПНИКІВ, ЯРОВЕНКІВ, ПЕТЛЮР, ВІТКОВИЦЬКИХ.

Ділимося сумною вісткою, що 17-го липня 1996 р. на 64-му році життя відійшов від нас по дуже важкій недузі наш найдорожчий СИН, МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.
ЗЕНОН БАБ'ЮК

ПАНАХИДА відбулася 21-го липня в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН відбувся в понеділок 22-го липня в церкві-пам'ятнику св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж., а тлінні останки спочили на цьому ж цвинтарі.

Залишені в смутку:

дружина	— ОКСАНА
батько	— ТЕОДОР
сини	— ЮРКО з дружиною АЙЛІН і дочкою ДЖЕЙМІ
	— АНДРІЙ з дружиною ІНЬОЮ
доньки	— РОКСОЛЯНА з мужем ОЛЕГОМ та сином ОЛЕСЬОМ
	— ТАМАРА
брат	— МИРОН з дружиною УЛЯНОЮ та донькою АСЕЮ СТАБФ з родиною
шваґер	— ЮРІЙ МАЦИК з дружиною АЛЕЮ
кузини	— НАТАЛКА БАБ'ЮК
	— МИРОН з дружиною ТАНЕЮ та дітьми НАДІЙКОЮ, ДЖУЛІ і АНДРІЙ з родинами
	— ОРЕСТ з дружиною ДЖІН
	— ХРИСТЯ ЧЕХОВИЧ з мужем ІГОРОМ
	— ІГОР БАБ'ЮК
	— АНДРІЙ ПАЩУК з дружиною
свати	— МАРІЯ і ІВАН КРАМАРЧУКИ

та ближча і дальша родина в Україні, Румунії і Чехії.

Замість квітів просимо складати на Український Інститут Америки або на Могилянську Академію Наук в Києві.

SVOBODA UKRAINIAN DAILY СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
Established 1893
Oldest and foremost Ukrainian-language daily newspaper in the United States

THE UKRAINIAN WEEKLY
Established 1933
English-language newspaper offering a Ukrainian perspective on the news

PUBLISHED BY THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION INC.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302 • (201) 434-0237

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 34-го Відділу

З днем 1-го серпня 1996 року 34-ий Відділ злучиться з Відділом 15-им, якого секретарем є

ОСТАП ЗИНЮК

Просимо членів 34-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 15-го Відділу на адресу:
Mr. Ostap Zynjuk
12523 Montclair Drive
Silver Spring, MD 20904
(301) 622-0463

Українські спортовці в Бразилії

В першому ряді, зліва молоденькі гімнастки: Олена Рейкова, Наталія Сіренко і Оля Розщуплена і тренер-технік Віктор Лупаєнко з членами української громади.

У днях 11 і 12-го травня ц. р., відбулися в Куритибі, столиці стейту Парана, Жіноче Міжнародне Олімпійське Змагання, в якім взяли участь атлети з Бразилії, Арґентини, Іспанії, Італії, Австралії, Злучених Стейтів Америки та України.

Міжнародний турнір жіночої олімпійської гімнастики середньовікової групи, зорганізував Бразилійський олімпійський комітет спорту Бразилійської конфедерації гімнастики.

Збірну з України склали: тренер-технік Віктор Лупаєнко і гімнастки Олена Рейкова, Наталія Сіренко і Оля Розщуплена.

У перший день, як спортовці маршували перед публікою, і прийшла черга на українських спортовців, українська публіка, майже все молодь, гучно їх вітали, вимахуючи українськими і бразилійськими прапорцями. Це був глибоко зворушливий момент. Групу українських глядачів очолював голова Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації Йосиф Вельґач.

Радість охопила всю українську громаду в Бразилії, коли українська гімнастка Оля Розщуплена здобула перші два місця.

Українсько-Бразилійська Центральна Репрезентація влаштувала для українських спортовців величаву гостину, в якій взяла участь велика кількість осіб української громади, серед них член Бразилійського парляменту Іван Тихий, голова Українського Хліборобсько-Освітнього Союзу д-р Євген Чмир, голова Культурно-Релігійного Центру „Полтава" Едсон Вістуба та інші визначні особи.

У своїх словах привіту до гостей з України, голова Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації, Йосиф Вельґач підкреслив велике значіння цієї події, тому що ця спортова група з України, представляла вже вільну державу.

Автор цих рядків, а також голова Крайової Пластової Ради, Корнелій Шмулик, кожний зокрема, мали зустріч зі спортовцями. Тренер-технік В. Лупаєнко відповідав дуже радо на всі запити, гарною українською мовою. Батьки його були виселені на Сибір, там він народився. Молоденькі дівчатка-гімнастки, дві з них з Дніпропетровського, а одна зі Запоріжжя, на жаль не володіють українською мовою і відповідали, хоч дуже мало, чужою мовою колишнього окупанта України. Це дуже болючо.

Але, як пише українська преса: „Треба нам бути вирозумілими і терпеливими до незвичних явищ, що покищо мають місце, в загальному і головно у спорті. Ідеться про спортовців, які не володіють українською мовою. Мусимо усвідомити собі, що до цього стану Росія довела за більше як 300 років окупації України і змінити його за кілька років неможливо.

Тим більше нам треба активізувати підтримку для відродження спорту в Україні з основним наміром, для того щоб там виросли нові спортові кадри, які не тільки будуть володіти українською мовою, але і будуть справжніми патріотами Батьківщини. Це кроки майбутнього".

Український народ терпів 372 роки під жорстокою російською окупацією, і слава Богу не переродився. А тепер, будучи вільним покищо, ще терпить наслідки жорстокого визиску і русифікації, але Україна вже прямує до великої світової потуги в культурі, економіці і політиці.

Д-р Михайло Рубінець

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ НА СОЮЗІВЦІ 1996

3-4-го серпня	Подвійні ігри
31-го серпня — 2-го вересня	Першенства УСЦАК
28-29-го вересня	Клюбові першенства КЛК

Канада...

(Закінчення зі стор. 2)

родин, зокрема молодших, які бачили для себе кращу майбутність в інших провінціях Канади. Колись динамічна старша ґенерація природним законом з року в рік чисельно маліє, а надії на доплив нових поселенців не є реальними через еміґраційну політику і економічну ситуацію провінції.

Бушард вичікує

Ставити прогнозу розвитку подій в Канаді на далеку мету дуже важко. При теперішній економічній ситуації прем'єр Квебеку Бушард не спішиться проголошувати ані провінційних виборів, ані нового референдуму. Завдяки його високій популярності він чекатиме більше вигідного моменту, сподіваючись, що федеральні політики дадуть йому переконливі арґументи перед черговими виборами 1997 року, коли окремі партії повинні б з'ясувати свою візію федерації і свою формулу виходу з кризи.

Федеральний уряд матиме обов'язок одержати від виборців новий мандат для конституційних чи адміністраційних реформ. Не виключена можливість зміни на пості прем'єр-міністра, якщо враховувати, що Жан Кретьєн свідомий своєї непопулярности серед виборців Квебеку. Цілком зрозуміло, що ніякий прем'єр не хоче увійти в історію як голова уряду, який довів до розпаду однієї з найбільш розвинених, демократичних держав світу. Незважаючи на складні суспільно-політичні проблеми, Канада повинна залишитися зразком толерантности і компромісів.